

ด่วนที่สุด
ที่ กก ๐๒๐๗/ที่ ๘๔๘

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๔ ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๑๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

ด้วย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ขอเสนอเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ มาเพื่อคณะกรรมการรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔(๕) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ได้กำหนดให้พื้นที่ ๕ จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี เป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ เนื่องจากมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนและชุมชนในอนุภูมิภาคนี้ รวมทั้งศักยภาพเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยได้ประกาศกฎกระทรวงกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาเป็นประธานกรรมการ เพื่อจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และส่วนกลางใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณ โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๘

๑.๑.๒ คณะกรรมการกลั่นกรองโครงการในการขอรับการสนับสนุนงบกลางรายการค่าใช้จ่ายส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจภายในประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มีรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) เป็นประธานคณะกรรมการ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ทำเนียบรัฐบาล มีมติให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวริมแม่น้ำโขง ๗ จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดหนองคาย เลย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใน

/เขตพัฒนา...

เขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ โดยให้ความสำคัญกับโครงการตามเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ๖ เส้นทาง ได้แก่ (๑) เส้นทางลมหายใจแห่งแผ่นดินและสายน้ำ (Romantic) (๒) เส้นทาง ชิม-ช้อป-แชะ รายทางริมฝั่งโขง (Lift Style) (๓) เส้นทางเลาะเลียบบเส้นทางแห่งความสุข (Slow Life) (๔) เส้นทางกายสุข ใจสุข (Culture) (๕) เส้นทางมอเตอร์ไซด์แคมป์ (Adventure) และ (๖) เส้นทางจักรยานทางไกลแม่น้ำโขง (Sport)

๑.๑.๓ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการและแผนแม่บทดังกล่าว ที่ผ่านมายังไม่สามารถขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้มากนัก ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคนี้ ยังไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้ ประกอบกับรัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง เพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระจายรายได้สู่เมืองรองและชุมชน ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงเห็นควรเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ โดยการปรับปรุงแนวทางพัฒนาเดิมให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ และนโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีและกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗

(๑) อนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยว พ.ศ.

(๒) มอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารับไปจัดทำแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวตามเขตพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ และพิจารณา กำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอื่นๆ โดยให้คำนึงถึงความมั่นคง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การควบคุมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมาตรการทางภาษี เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย

๑.๒.๒ กฎกระทรวงกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันออก เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา และเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๒ ตอนที่ ๒๒ ก เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ กำหนดให้ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี เป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยว

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวระยะ ๕ ปี โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งจังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวได้ใช้เป็นแนวทางในการขอรับการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาลในการใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการสร้างและกระจายรายได้ สู่เมืองรองและชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำให้กับสังคมไทย รวมทั้ง เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือบนพื้นฐานของความหลากหลายและความโดดเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ควบคู่กับการส่งเสริมความเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่

/กระทรวง...

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาซึ่งมีหน้าที่ในการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว พิจารณาแล้ว จึงเห็นควรเสนอเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง ๒ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และเครือข่ายชุมชน ใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่ทั้ง ๔ จังหวัด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ ให้บรรลุตามเป้าหมาย และสอดคล้องตามแนวนโยบายของรัฐบาลต่อไป

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อให้คณะรัฐมนตรีรับทราบแนวทางการสนับสนุน ส่งเสริม และการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ และการตรวจราชการในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ (จังหวัด อุบลราชธานี ยโสธร ศรีสะเกษ และอำนาจเจริญ) ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และเพื่อสนับสนุน นโยบายรัฐบาลในการใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือสร้างรายได้ให้กับประเทศ และกระจายรายได้สู่เมืองรอง และชุมชน และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของสังคมไทย จึงมีความจำเป็นต้องเสนอเรื่องดังกล่าว เป็นการเร่งด่วน

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ การท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ เกือบทั้งหมด เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย สร้างรายได้เพียงร้อยละ ๐.๔ ของรายได้ทั้งประเทศ เนื่องจากการพักค้างคืนน้อย มีวันพักเฉลี่ย และค่าใช้จ่ายต่อคนต่อวันต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ที่ จังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๐ การท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๙ ร้อยละ ๘.๗๗ เป็นจำนวน ๓๕.๔ ล้านคน ก่อให้เกิดรายได้ ๑.๘๒ ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๖๖ ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมีอัตราการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ ๓.๑๔ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๕๒ ล้านคน-ครั้ง สร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ๐.๙๓ ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวรวมกว่า ๒.๗๕ ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๙ ร้อยละ ๙.๔๗ ทั้งนี้พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ศรีสะเกษ และอำนาจเจริญ ในปี ๒๕๖๐ มีนักท่องเที่ยว (ชาวไทยและชาวต่างชาติ) มาเยือนเป็นจำนวน ๕.๕ ล้านคน เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ ๑๐ ก่อให้เกิดรายได้ ๑๐,๕๔๐ ล้านบาท จัดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๐.๔ ของรายได้ทั้งประเทศโดยส่วนใหญ่เป็น นักท่องเที่ยวชาวไทย (สัดส่วนร้อยละ ๙๖.๕) จำแนกเป็นท่องเที่ยวแบบพักค้าง (สัดส่วนร้อยละ ๕๐.๓) และไม่พักค้าง (สัดส่วนร้อยละ ๔๙.๗) มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวประมาณ ๑,๙๐๘.๖๕ บาท/คน/วัน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานีมากที่สุด (สัดส่วนร้อยละ ๕๖) รองลงมา ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ ตามลำดับ

๔.๒ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่นในหลายด้าน ได้แก่ (๑) ทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีความโดดเด่นและสมบูรณ์ เช่น สวนพฤกษศาสตร์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ดงฟ้าห่วน) จุดบรรจบของแม่น้ำโขง ชี และมูล สถานที่ท่องเที่ยวสามพันโบก และอุทยานแห่งชาติผาแต้ม (๒) ผลผลิตทางการเกษตรที่มีชื่อเสียง เช่น ข้าวหอมมะลิ หอมกระเทียม ยางพารา ผลไม้ และสินค้าเกษตรแปรรูปอื่นๆ (๓) แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เช่น ศาสนสถานและปราสาทของขอมโบราณ วัดสำคัญ วัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน วิถีชุมชน และอาหารถิ่นที่ตั้งบนฐานต้นทุนทางสังคมอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ (๔) พื้นที่การค้าชายแดนที่สำคัญเชื่อมโยงกับประเทศลาว และกัมพูชา และ (๕) เมืองที่มีศักยภาพทางด้านการกีฬา

๔.๓ ชุมชนในกลุ่มจังหวัด มีศักยภาพและมีความโดดเด่นของอัตลักษณ์และวิถีชีวิต ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนใน “จังหวัดราชธานีเจริญศรีโสธร” ได้ เช่น

๔.๓.๑ ชุมชนบ้านชีทวน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การแต่งกายของคนบ้านชีทวนจะแต่งกายแบบชาวอีสานโบราณ โดยเฉพาะวันพระ ชาวบ้านจะนุ่งขาวห่มขาวมาทำบุญ ตักบาตรข้าวเหนียว ซึ่งเดินข้ามชั้วน้อย (สะพานน้อย) เชื่อมต่อระหว่างชุมชนบ้านหนองแคนกับบ้านชีทวน ภายในชุมชนยังมีธรรมมาสถลิ่งห์เทินบุษบก ที่วัดศรีนวลแสงสว่างอารมณ์ สร้างประมาณ ปี พ.ศ. ๒๔๖๘-๒๔๗๐ เป็นงานศิลปกรรมผสมผสานความคิดแบบไทยและญวน หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “แกวเวียง” ซึ่งมีอยู่ที่เดียวในประเทศไทย

๔.๓.๒ ชุมชนบ้านฟ้าหยาด จังหวัดยโสธร เป็นชุมชนท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในช่วงวันมาฆบูชาของทุกปี มีการจัดงานประเพณีแห่แม่ลัยข้าวตอก ซึ่งชุมชนจะมีกิจกรรมร้อยข้าวตอก โดยให้ผู้เข้าร่วมมีส่วนร่วมและยังมีอาหารท้องถิ่นให้บริการอีกด้วย

๔.๓.๓ ชุมชนบ้านนาหมอม้า จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นชุมชนที่รังสรรค์ด้านหัตถกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทอเสื่อกก นอกจากนั้น ในชุมชนยังมีศูนย์การเรียนรู้เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่คนรุ่นหลัง และยังมีการฝึกการรับผิตชอบร่วมกันในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสร้างสามัคคี มีอาหารท้องถิ่นที่น่าสนใจ เช่น ก้อยเห็ด ต้มไก่บ้านอีสาน และก้อยไข่มดแดง เป็นต้น

๔.๓.๔ ชุมชนชาติพันธุ์ต่างๆ ในจังหวัดศรีสะเกษ เช่น ลาว กูยหรือกูย และเขมร เป็นต้น เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยปลูกผลไม้เศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น ทูเรียน เงาะ เป็นต้น และจังหวัดศรีสะเกษ ยังมีศักยภาพในด้านการกีฬา โดยเสนอจังหวัดเป็นเมืองกีฬาของประเทศ

๔.๔ พื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ ตั้งอยู่บนเส้นทางเชื่อมโยงทางการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคอินโดจีน ซึ่งมีสถานะเศรษฐกิจเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยมีจุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนรวม ๔ แห่ง มีเส้นทางคมนาคมทางถนนเชื่อมต่อกันระหว่างจังหวัดและภายในกลุ่มจังหวัด ทั้งที่เป็น ๔ ช่องจราจร และ ๒ ช่องจราจร มีทางรถไฟจากกรุงเทพมหานครสุดปลายทางที่อำเภอวารินชำราบ และมีสนามบินพาณิชย์ ๑ แห่ง ได้แก่ ท่าอากาศยานนานาชาติอุบลราชธานี ซึ่งเป็นศูนย์กลางการบินของกลุ่มจังหวัด สามารถรองรับผู้โดยสารจาก ๔ จังหวัด และกลุ่มประเทศ CLMV ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้การท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าว มีโอกาสสามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น ปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดแผนพัฒนาระบบคมนาคมโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งทางอากาศ ทางบก และทางราง ในพื้นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะเป็นโอกาสอันดีที่จะสนับสนุนการเข้าถึงพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ ทั้ง ๔ จังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔.๕ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว เป็นปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่สำคัญ ได้แก่ (๑) ความสะดวกในการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ ข้อจำกัดของการใช้บัตรผ่านแดนชั่วคราว (border pass) และข้อจำกัดของการเข้าประเทศไทยซ้ำ (Re-entry) ของนักท่องเที่ยวจากอาเซียน (Non-ASEAN Nationality) (๒) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ ข้อจำกัดทางกายภาพของสถานที่ท่องเที่ยวที่ไม่รองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มและช่วงวัย (๓) ความสะดวกในการเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดและนอกพื้นที่กลุ่มจังหวัด (๔) มาตรฐานและศักยภาพของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้าน และ (๖) การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการรับรู้ของนักท่องเที่ยวในตลาดต่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศลาว และกัมพูชา ก็เป็นสิ่งที่ควรระวัง และควรมีการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงปัจจัยภายนอกดังกล่าวด้วย

๔.๖ ปัจจุบันกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ได้ร่วมกับจังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารายธรรมอีสานใต้ ประกอบด้วย จังหวัด นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี จัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฯ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓ สู่การปฏิบัติ โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าว มีวิสัยทัศน์ คือ “การท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ร่วมสมัย เชื่อมโยงลาว กัมพูชาและเวียดนาม” เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรองในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฯ รวมถึงการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวจากจังหวัดในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวฯ กับประเทศใกล้เคียง ได้แก่ ลาว กัมพูชา และเวียดนาม บนฐานวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และมุ่งเน้น การสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชุมชน และกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบร่วมสมัยบนฐานทรัพยากรที่มีเรื่องราว

๔.๗ ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

๔.๗.๑ เป้าหมายการพัฒนา “การท่องเที่ยวแห่งวิถีชีวิตอีสานใต้ เมืองกีฬาสร้างสรรค์ เชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS” โดยกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ของแต่ละ จังหวัดไว้ ดังนี้

- (๑) จังหวัดอุบลราชธานี : เมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชื่อมโยง กลุ่มประเทศ GMS และแหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา
- (๒) จังหวัดศรีสะเกษ : เมืองท่องเที่ยวเชิงกีฬา
- (๓) จังหวัดยโสธร : เมืองท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี
- (๔) จังหวัดอำนาจเจริญ : เมืองท่องเที่ยวเชิงศาสนา

๔.๗.๒ แนวทางการพัฒนา

(๑) พัฒนาและยกระดับคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการ ด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน บนอัตลักษณ์ และความโดดเด่นของกลุ่มจังหวัด เช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบนฐานเรื่องราวโขง-ชี-มูล และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ได้แก่ เส้นทางท่องเที่ยวริมโขง เส้นทางท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติตามรอยบูรพาจารย์ และเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นต้น พร้อมกันนี้ ควรเร่งรัดสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ผ่านการประกาศเขตมรดกชุมชนที่มี ศักยภาพ ได้แก่ ชุมชนบ้านชีทวน ชุมชนบ้านหยาตฟ้า และชุมชนบ้านนาหมอม้า ตามมาตรา ๕๑ แห่ง พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และสนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ที่มีศักยภาพในพื้นที่ เช่น การท่องเที่ยวเชิงกีฬา โดยเร่งรัดการสนับสนุนและพัฒนาจังหวัดที่ผ่านการประเมิน ศักยภาพการเป็นเมืองกีฬานำร่อง ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

(๒) พัฒนาระบบคมนาคมโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพภายในกลุ่มจังหวัด ทั้งทางบก ทางอากาศ ทางน้ำ และทางราง เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัด การท่องเที่ยวข้ามภาค และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศ เพื่อนบ้าน เช่น การก่อสร้างรถไฟทางคู่ หรือรถไฟความเร็วสูง พร้อมพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มและช่วงวัย เช่น กลุ่มคนพิการและผู้สูงอายุ เป็นต้น

(๓) พัฒนาและยกระดับศักยภาพของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัด เช่น การอบรม การเป็นเจ้าบ้านที่ดี การอบรมนักสื่อความหมาย และการอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เป็นต้น

(๔) สร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด เน้นการส่งเสริม การเรียนรู้วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งจะช่วยเพิ่มความถี่ในการเดินทาง และขยายระยะเวลาพำนักรของ นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น โดยนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ ทั้งเชิงธรรมชาติ

ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ผ่านมาตรการภาษี และกลยุทธ์ทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพ เช่น มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและการจัดอบรม สัมมนาในจังหวัดท่องเที่ยวรอง ซึ่งจังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร อำนาจเจริญ และศรีสะเกษ ได้รับการประกาศ ให้เป็นจังหวัดท่องเที่ยวรองแล้ว โดยกระทรวงการคลัง และ กิจกรรม “Amazing Go Local” ของการ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วัฒนธรรม เพื่อสร้างประสบการณ์ใหม่จากการ ท่องเที่ยวด้วยการเข้าไปคลุกคลีกับชุมชน เพื่อให้เกิดความประทับใจและเกิดการเดินทางท่องเที่ยวซ้ำในคราว ต่อไป เป็นต้น

(๕) ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ดำเนินการขับเคลื่อนมาตรการและโครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่ (๑) โครงการเชฟ ชุมชนเพื่อท่องเที่ยวไทยอย่างยั่งยืน (๒) โครงการชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว (๓) มาตรการส่งเสริม มัคคุเทศก์ชุมชน ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และ (๔) มาตรการส่งเสริมการ ขอบรับการตรวจรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน และโฮมสเตย์

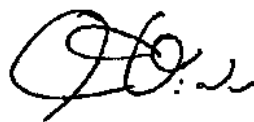
(๖) ส่งเสริมและกระชับความร่วมมือการบูรณาการการบริหารจัดการการ ท่องเที่ยวการยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พัฒนาความเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ และการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวในทุกมิติ ผ่านการขับเคลื่อนตามกรอบความร่วมมือระหว่าง ประเทศต่างๆ เช่น ๑) ความร่วมมือพัฒนาการท่องเที่ยวในกรอบสามเหลี่ยมมรกต ระหว่างไทย ลาว และ กัมพูชา ตามปฏิญญาความร่วมมือการพัฒนาการท่องเที่ยว (Pakse Declaration on Tourism Cooperation in the Emerald Triangle) ๒) ความร่วมมืออนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงด้านการท่องเที่ยว (Greater Mekong Sub-region on Tourism : GMS on Tourism) ๓) กรอบความร่วมมือในกลุ่มประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม และไทย (CLMV-T) นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางข้ามแดนของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขอเสนอเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๑๕๐๐ ต่อ ๑๕๖๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๖ ๐๕๗๖